

* R R - 0 2 2 6 / 1 5 0 0 *

RR-0226

Third Year B. A. Examination

March / April - 2010

Sanskrit : Paper - IV

(Principal)

(सिद्धान्तकौमुदी-संज्ञाकारकप्रकरणे)

(भाषाविज्ञानम्)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

नीचे दृष्टावेक निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लખवी.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
T. Y. B. A.

Name of the Subject :
Sanskrit - 4 (Principal)

Subject Code No. : 0 2 2 6 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. : [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Student's Signature

१ (अ) नीचेनां सूत्र समझवो : ९
1 (a) Explain the following Sutras : 9

(१) नाऽऽज्झलौ।

अथवा/OR

(१) येन विधिस्तदन्तस्य।

(२) कर्मणि द्वितीया

अथवा/OR

(२) कालाध्वनोः अत्यन्तसंयोगे।

(३) क्तस्य च वर्तमाने।

अथवा/OR

(३) षष्ठी शेषे।

(ब) संदर्भ आपी समझवो : १२

(b) Explain the following with reference to the context : 12

(१) तेन 'विश्वपाभिः' इत्यत्र 'होढः' [८/२/३१] इति ङत्वं न भवति ।

अथवा/OR

(१) शब्दस्य स्वं रूपं संज्ञि, शब्दशास्त्रे या संज्ञा तां विना।

RR-0226]

1

[Contd...

(२) नियतोपस्थितिकः प्रातिपदिकार्थः। 'मात्र' शब्दस्य प्रत्येकं योगः।

अथवा/OR

(२) कर्तुः किम्? 'माषेषु अश्वं बध्नाति।' कर्मणः ईप्सिताः माषा न कर्तुः।

(३) निमित्त पर्याय प्रयोगे सर्वासां प्रायदर्शनम्।

अथवा/OR

(३) यस्य क्रियया क्रियान्तरं लक्ष्यते, ततः सप्तमी स्यात्।

- २ नीयेनामांथी गमे ते ऋषा पर नोध लपो : ८
- 2 Write notes on any **three** of the following : 9
- (१) माहेश्वराणि सूत्राणि। (२) विभाषा।
(३) मण्डूकप्लुति। (४) अनुवृत्ति।
(५) वार्तिकम्।
- ३ यतुर्था विभक्तिना उपयोगो सोदाहरण समझवो. १०
- 3 Explain with illustration the usages of the Dative case. 10
- अथवा/OR**
- ३ सप्तमी विभक्तिना उपयोगो सोदाहरण समझवो. १०
- 3 Explain with illustration the usages of the Locative case. 10
- ४ भाषाविज्ञाननी उपयोगिता अने तेनां प्रयोजनो वर्णवो. १५
- 4 Describe the aims and objective of linguistics - study. 15
- अथवा/OR**
- ४ भाषा अने भाषाविज्ञाननी विविध व्याख्याओ आपो. १५
- 4 Give various definition of language and philology. 15
- ५ कोई पक्ष ऋषा विषे नोध लपो : १५
- 5 Write notes on any **three** of the following : 15
- (१) संस्कृतनुं भाषाशास्त्रीय महत्व
(1) Linguistic importance of Sanskrit
(२) भारत-ईरानी भाषाकुण
(2) Indo-Iranian group of languages
(३) केन्तुम् वर्गनी भाषाओ
(3) Languages of केन्तुम् group
(४) भाषा विज्ञाननां अंगो
(4) Various constituents of philology
(५) संस्कृत व्यंजन ध्वनिओनो विकास
(5) Development of Sanskrit consonant sounds.